

UCHWAŁA Nr III/20/18
RADY GMINY UNISŁAW
z dnia 18 grudnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Unisław na rok 2019

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137) oraz art. 10 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r., poz. 1030, z późn. zm.¹⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Unisław na rok 2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Unisław.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jarosław Szczeciak

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 1490 i poz.1669

Uzasadnienie do uchwały nr III /20/18 Rady Gminy Unisław z dnia 18 grudnia 2018 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 został opracowany w szczególności zgodnie z treścią:

- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.,
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.,
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.

Obowiązujące akty prawne umożliwiają realizację działań profilaktycznych, jak i zaradczych na szczeblu gminnym. Ustawodawca wskazał zarówno zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego programu, jak i środki na realizację tych zadań.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jarosław Szczeciak

Załącznik do uchwały Nr III/20/2018
Rady Gminy Unisław
z dnia 18 grudnia 2018 r.

Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Unisław na rok 2019

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3

Rozdział I Alkoholizm	7

Rozdział II Narkomania	10

Rozdział III Przemoc w rodzinie	11

Rozdział IV Używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną	12

Rozdział V Zasoby umożliwiające realizację programu	13

Rozdział VI Cele i zadania	16

Rozdział VII Źródła i zasoby finansowe	20

Rozdział VIII Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	21

Rozdział IX Informacje uzupełniające	21

Rozdział X Wskaźniki monitoringu	22

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów uzależnień od środków psychoaktywnych powodujących zaburzenia w życiu rodzinnym i społecznym na terenie gminy Unisław.

Planowane działania profilaktyczne i naprawcze ujęte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Unisław na rok 2019, dotyczą nie tylko szkód związanych z nadużywaniem alkoholu ale rozumiane są szerzej: jako profilaktyka problemów wynikających z używania i nadużywania substancji psychoaktywnych.

Wszędzie tam gdzie mowa będzie o profilaktyce problemów alkoholowych problem należy rozumieć szerzej – jako profilaktykę problemów wynikających z używania środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki). Połączenie zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w jeden dokument pozwala rozdysponować budżet według potrzeb w następujących obszarach:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie Rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

5. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu. Dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych występujących w gminie Unisław i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na

terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. W/w program może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Gminy w Unisławiu.

Niniejszy dokument opracowany został na podstawie danych z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz materiałów dostępnych w Urzędzie Gminy w Unisławiu oraz podległych mu jednostek.

Podstawa prawna i merytoryczna programu.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 został opracowany w szczególności zgodnie z treścią:

- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.
- Narodowego Programu Zdrowia 2016-2020
- Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025

Obowiązujące akty prawne umożliwiają realizację działań profilaktycznych, jak i zaradczych na szczeblu gminnym. Ustawodawca wskazał zarówno zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego programu, jak i środki na realizację tych zadań.

Picie ryzykowne i szkodliwe

Różne wzory spożywania alkoholu

Osoby pijące alkohol mogą wielokrotnie w ciągu swojego życia zmieniać wzór spożywania alkoholu przemieszczając się na continuum od abstynencji, poprzez picie o niskim poziomie ryzyka, do spożywania alkoholu w sposób wysoce ryzykowny i szkodliwy. Niektóre z nich się uzależnią. Jest to wędrówka w dwie strony. Ktoś, kto dzisiaj pije alkohol na poziomie niskiego ryzyka może w wyniku różnego rodzaju okoliczności zwiększyć swoje picie do poziomu wysokiego ryzyka. Ktoś, kto dziś pije ryzykownie lub szkodliwie może na tyle ograniczyć swoje picie, aby radykalnie zmniejszyć wynikające z niego szkody. Abstynent może w każdej chwili zacząć pić, a

osoba uzależniona może zostać abstynentem. Najmniej prawdopodobna jest sytuacja, że osobie uzależnionej uda się trwale ograniczyć spożywanie alkoholu, a więc wrócić na stałe do picia kontrolowanego, o niskim ryzyku szkód.

Ryzykowne spożywanie alkoholu to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i łącznie w określonym czasie) nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Picie szkodliwe to taki wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne; ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu.

Szkody zdrowotne i społeczne związane z nadużywaniem alkoholu

Według Światowej Organizacji Zdrowia, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji (po nadciśnieniu i paleniu tytoniu), a ponad 60 różnych rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem.

Badania pokazują, że ok. 20 % wszystkich zgłoszeń pacjentów do podstawowej opieki zdrowotnej ma związek z alkoholem.

Corocznie z przyczyn bezpośrednio i pośrednio związanych z używaniem alkoholu, umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób, z czego połowa przypada na zgony spowodowane bezpośrednio pić alkoholu.

Alkohol etylowy zawarty w winie, piwie jak i w wódce spożywany przez kobietę w ciąży wpływa negatywnie na rozwój płodu. Najpoważniejszym uszkodzeniem płodu związanym ze spożywaniem alkoholu przez ciężarną jest płodowy zespół alkoholowy (FAS). Jego efektami są: mała masa urodzeniowa, opóźnienia wzrostu, obniżenie odporności, uszkodzenia układu nerwowego.

Osobnym typem szkód zdrowotnych są uszkodzenia płodu, powstałe w wyniku spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Około 70% dzieci z FAS nie osiąga nigdy zdolności do samodzielnego życia.

Uzależnienie powoduje dezorganizację życia społecznego osób nim dotkniętych i ich rodzin. Istnieje wysoka zależność między uzależnieniem od alkoholu a bezrobociem, niższym statusem socjoekonomicznym, wypadkami i przemocą interpersonalną.

Leczenie osób z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu odbywa się w zakładach leczenia odwykowego

Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie

Wśród najważniejszych konsekwencji życia w rodzinie z problemem alkoholowym wyróżnia się szkody: fizyczne, psychosomatyczne, psychologiczne, emocjonalne i psychospołeczne. Życie w rodzinie z problemem alkoholowym jest związane zazwyczaj z niższym statusem socjoekonomicznym, chronicznym stresem, ograniczonymi możliwościami zdobywania wykształcenia i kariery zawodowej. Dodatkowo członkowie rodzin z problemem alkoholowym są grupą ryzyka, która jest szczególnie narażona na przemoc.

Naruszenie prawa przez osoby będące pod wpływem alkoholu, w tym kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu

Używanie alkoholu związane jest z przestępczością. Statystyki policyjne podają, że spośród ogólnej liczby osób podejrzanych o popełnienie przestępstw, blisko 40% było pod wpływem alkoholu. W 78% odebranie kierowcy prawa jazdy ma związek z prowadzeniem samochodu po użyciu alkoholu.

Naruszanie prawa przez osoby handlujące alkoholem

Najważniejszymi zjawiskami problemowymi są w tym obszarze naruszanie prawa związane ze sprzedażą alkoholu osobom nieletnim oraz nielegalny handel napojami alkoholowymi

Szkody ekonomiczne związane z nadużywaniem alkoholu oraz uszkodzenia środowiska pracy

Na szkody ekonomiczne związane z nadużywaniem alkoholu składają się m.in: opieka zdrowotna, leczenie i prewencja, szkody spowodowane działaniami przestępczymi, w tym koszty funkcjonowania policji, sądownictwa i więziennictwa, szkody wynikające z wypadków drogowych, nieobecność w pracy, obniżona wydajność, bezrobocie. Są to wymierne straty ponoszone przez poszczególne gminy i ich mieszkańców.

Kobiety i alkohol

Blisko 80% kobiet spożywa alkohol. Kobiety piją średnio znacznie mniej alkoholu niż mężczyźni i znacznie rzadziej doświadczają z tego powodu problemów. Niewiele osób wie, że alkohol działa inaczej (bardziej toksycznie) na organizm kobiety niż mężczyzny i że ryzyko negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu przez kobiety jest znacznie większe. Ryzyko to rośnie wraz ze wzrostem ilości wypijanego alkoholu.

W ostatnich latach zauważyć można niepokojącą tendencję - rośnie liczba nadmiernie pijących młodych kobiet i dziewcząt, a ich poziom picia (co do ilości i częstości spożywanego alkoholu) zbliża się do poziomu picia mężczyzn.

Kobiety pijące najwięcej alkoholu to osoby w wieku od 18 do 29 lat, pozostające w stanie wolnym (panny i osoby rozwiedzione), mieszkanki miast (powyżej 50 tys.

mieszkańców), uczące się i studiujące oraz bezrobotne. Co dziesiąta kobieta w tym wieku wypija rocznie ponad 7,5l czystego alkoholu, co stwarza ryzyko poważnych szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych.

ROZDZIAŁ I

Alkoholizm - diagnoza

Alkoholizm - uzależnienie od alkoholu – choroba polegająca na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu.

Metody leczenia uzależnienia od alkoholu

Zasadniczą metodą leczenia uzależnienia w zakładach lecznictwa odwykowego jest psychoterapia uzależnienia, natomiast postępowanie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię uzależnienia i jest nakierowane głównie na leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych oraz farmakologiczne wsparcie psychoterapii.

Programy terapeutyczne, oparte są w większości na:

- podejściu terapii behawioralno-poznawczej
- idei i doświadczeniach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików

Większość programów integruje różne podejścia psychoterapeutyczne, z przewagą behawioralno-poznawczego.

Podstawowe cele psychoterapii to:

- zachowanie trwałej abstynencji,
- poprawa zdrowia psychicznego i fizycznego,
- nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych i społecznych.

Czas niezbędny do przeprowadzenia skutecznej terapii to 18-24 miesiące. Pierwszy, podstawowy etap psychoterapii uzależnienia od alkoholu w zakładach stacjonarnych i oddziałach dziennych trwa od sześciu do ośmiu tygodni, natomiast w placówkach ambulatoryjnych od czterech do sześciu miesięcy. Cały cykl psychoterapii uzależnienia trwa do dwóch lat i obejmuje do 240 godzin terapii grupowej i do 50 godzin terapii indywidualnej w ciągu roku. Po zakończonej terapii stacjonarnej osoby uzależnione, w celu kontynuowania leczenia, kierowane są do dalszej psychoterapii w zakładach ambulatoryjnych oraz do grup samopomocowych Anonimowych Alkoholików i klubów abstynenta.

Czas leczenia w Oddziałach Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych nie przekracza 10 dni.

Spożywanie dużych ilości alkoholu przez alkoholika jest spowodowane przymusem o charakterze psychicznym i somatycznym i nie podlega jego woli, jednak możliwe jest powstrzymanie się od spożywania alkoholu i utrzymanie abstynencji. Mechanizm powstawania uzależnienia nie jest do końca wyjaśniony, ale ma bezpośredni związek z nadużywaniem alkoholu.

Blisko 12 proc. dorosłych Polaków nadużywa alkoholu.. Nadużywanie to taki poziom picia, który powoduje szkody zdrowotne i społeczne, ale nie zawsze jest uzależnieniem. Spożycie czystego alkoholu w tej grupie rocznie wynosi ponad 10 litrów czystego alkoholu na osobę. Według Ministerstwa Zdrowia w Polsce żyje około 600-700 tys. alkoholików - 2 procent społeczeństwa. Tych jednak, którzy nadużywają, a alkoholikami nie są, jest znacznie więcej. To aż 12 proc. Polaków. Piją i niszczą sobie zdrowie, czasem - życie. W Polsce rocznie z powodu nadużywania alkoholu umiera 10 tysięcy osób, 7 tys. z powodu marskości wątroby, 1,5 tysiąca z powodu przedawkowania i zatrucia alkoholowego i tyle samo z powodu chorób psychicznych wywołanych pićm.

Jak podają statystyki w Polsce spożycie 100% alkoholu na jednego mieszkańca w ostatnich 15 latach o 2,52 litra . Z 6,93 w roku 2002 do 9,45 w roku 2017.

Diagnoza używania substancji psychoaktywnych przez dorosłych na terenie gminy Unisław

Przeprowadzone badanie miało na celu diagnozę problemu uzależnienia od alkoholu, papierosów, narkotyków oraz substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców gminy. Badanie zostało zrealizowane na losowo wybranej reprezentatywnej grupie 50 dorosłych w listopadzie 2015 r., narzędziem badawczym była ankieta.

Ankietowanym zostały zadane pytania dotyczące ich opinii na temat używania środków psychoaktywnych (m.in. częstotliwość, jakość, okoliczności temu towarzyszących), stosunek do osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, sposobów postępowania z takimi osobami aż do stykania się z konsekwencjami nadużywania alkoholu czy narkotyków (agresja, przemoc w rodzinie). Ponadto badanie miało na celu oszacowanie poziomu wiedzy mieszkańców na temat miejsc służących pomocą osobom uzależnionym oraz ich rodzinom.

W badanej populacji 49,3% respondentów deklarowało, iż nie spożywa alkoholu. Pozostałe 51,6% spożywa napoje alkoholowe z różną częstotliwością, jednak najczęściej jest to w domu , podczas uroczystości rodzinnych lub u znajomych. Do spożywania alkoholu codziennie lub 2 razy w tygodniu przyznaje się tylko 0,5% badanych, a 3,1% sięga po niego raz w tygodniu.

Więcej kobiet niż mężczyzn deklarowało abstynencję alkoholową - wśród kobiet alkoholu nie spożywa 28%, natomiast wśród mężczyzn - 21%.

Tylko 0,6% rozmówców przyznało, że konsumuje alkohol samotnie

Respondenci spożywający alkohol sięgają najczęściej po piwo (16,6%) lub wino (15,8%). Wódkę preferuje 14,4% spożywających, 2 % nalewkę, a tylko 1,3 % pija szampana lub koniak. Pozostałe gatunki alkoholu wskazuje niewielka część badanej próby. Można zauważyć

wyraźną różnicę w rodzaju alkoholu spożywanego najczęściej przez kobiety i mężczyzn. Kobiety wybierają przeważnie wino (10,9%) i wódkę (3,1%). Mężczyźni zaś - piwo (13,3%) i wódkę (7,2%) .

Główny powód spożywania alkoholu przez respondentów to chęć dotrzymania towarzystwa innym . Co dziesiąty badany przyznawał się do potrzeby relaksu i dlatego po niego sięga.

Używanie środków odurzających - narkotyków to problem marginalny zdaniem ankietowanych a kontakt z narkotykami występuje okazjonalnie.

Pomocy profilaktyczno-terapeutycznej udzielali: terapeuta uzależnień, psycholog oraz specjalista ds. uzależnień.

Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin w okresie od 1.01.2018 do 30.10.2018 udzielił 849 porad-konsultacji z zakresu uzależnienia, przemocy oraz innych zaburzeń.

W tym:

	Psycholog	Terapeuta	ogółem
Sprawcy przemocy	14	-	14
Ofiary	15	-	15
Uzależnienie	91	568	659
Członkowie rodzin	15	31	46
Inne problemy	115	-	115

Pięć osób zgłosiło się na terapię w Ośrodku odwykowym w Czerniewicach a trzy dodatkowo skończyły roczny program abstynencki. Dwie osoby podjęły terapię odwykową na oddziale w Szpitalu dla Psychicznie i Nerwowo Chorych w Świeciu.

W okresie od 1.01.2018 do 30.06.2018 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 6 spotkań, na których prowadziła rozmowy motywujące osoby z problemem alkoholowym do podjęcia abstynencji lub leczenia. Wydała również 11 postanowień w sprawie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Dostępność napojów alkoholowych

Jednym z czynników , które sprzyjają używaniu środków psychoaktywnych oraz problemów z tym związanych jest dostępność tych środków.

W gminie Unisław na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada średnio 240 osób.

Uchwałą nr XXXVIII/280/18 Rady Gminy w Unisławiu z dnia 16.10.2018 ustalona została maksymalnej liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- zawierających do 4,5 alkoholu oraz piwo - 30

- powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 25

- powyżej 18 % zawartości alkoholu - 25

Ustalona została maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – 26

- przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - 62

Nadzór nad liczbą punktów ze sprzedażą alkoholu powyżej 4,5% (z wyjątkiem piwa) pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, poprzez opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu pod kątem zgodności z uchwałami Rady Gminy Unisław.

Na dzień 16.10.2018 odnotowanych było 24 punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. W tym: w Grzybnie 2, Bruki Unisławski 2, Kokocko 3, Raciniewo 5, Stablewice 1, Unisław 11

ROZDZIAŁ II

Narkomania – diagnoza

Narkotyk – potoczna nazwa niektórych substancji odurzających o depresyjnym działaniu na ośrodkowy układ nerwowy. Ze względu na poglądy społeczne, różnice kulturowe, stany prawne itp. nie ma jednoznacznej definicji słowa narkotyk.

Narkotykami nazywa się:

- substancje, których przyjmowanie powoduje po jakimś okresie używania uzależnienie
- wszystkie substancje psychotropowe.

Istnieje szereg substancji przyjmowanych przez ludzi, które wywołują zaburzenia percepcji lub uzależnienie, jednak za przyzwoleniem społecznym nie są one uważane za narkotyki. W różnych kulturach podział ten wygląda odmiennie. Polska należy do kręgu kulturowego, w którym narkotykami nie są nazywane następujące substancje (pomimo udowodnionej szkodliwości i potencjału uzależniającego znacznie przewyższających wiele nielegalnych substancji – dotyczy to zwłaszcza nikotyny):

- leki przeciwbólowe dostępne bez recepty,
- kofeina oraz podobne substancje zawarte w kawie, kakao, herbacie, czekoladzie,
- alkohol etylowy zawarty we wszelkich napojach alkoholowych,

- nikotyna zawarta w tytoniu

Z obserwacji wynika, iż osoby zażywające substancje psychoaktywne wychodzą często poza ramy zwykłego eksperymentu, poszukując coraz to silniejszych wrażeń, stąd też wzrost spożywania narkotyków silniejszych, zwłaszcza amfetaminy. W pewnych grupach, już nie tylko wśród młodych ludzi – narkotyki stają się składnikiem, zwłaszcza weekendowego i wakacyjnego życia, a także elementem towarzyszącym aktywności zawodowej i sposobem na odreagowanie. Stanowią niejako stymulator wypoczynku i rozrywki.

Działania wobec osób uzależnionych:

Zanim osoba uzależniona rozpocznie leczenie trafia do poradni lub punktu konsultacyjnego. Placówki ambulatoryjne są miejscami, gdzie zazwyczaj odbywa się pierwszy kontakt osoby uzależnionej z terapeutą za którym stoi cały system pomocy. Nie zawsze jednak ktoś trafiający do ambulatorium jest zdecydowany na terapię i rozstanie się z narkotykami. Z reguły zaczyna odczuwać on pierwsze problemy życiowe, których źródła nie chce identyfikować z nałogowym używaniem narkotyków. Diagnoza poziomu uzależnienia, rozpoznanie oczekiwań pacjentów, ocena ich funkcjonowania społecznego to podstawowe elementy decydujące o wyborze sposobu leczenia. Poradnie stwarzają możliwość terapii w trybie indywidualnym, jak i w ramach grup terapeutycznych. Można uzyskać w nich skierowanie do oddziałów detoksykacji, stacjonarnych ośrodków rehabilitacyjnych na terenie całej Polski, a także do innych programów leczniczych. Sieć tego typu placówek ma ogromne znaczenie zarówno dla osób mających problemy z nadużywaniem i uzależnieniem od narkotyków, jak również dla tych wszystkich, którzy chcą pomóc swoim bliskim dotkniętym uzależnieniem.

Odnotowano 2 przypadki zgłoszenia członków rodzin z powodu uzależnienia od narkotyków członka rodziny. osób uzależnionych od narkotyków będących mieszkańcami gminy Unisław.

ROZDZIAŁ III

Przemocy w rodzinie – diagnoza

Przemoc domowa (przemoc w rodzinie) – zjawisko społeczne zachodzące, gdy członek rodziny, mąż, żona lub inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca próbuje zdominować fizycznie lub psychicznie drugiego partnera, dzieci, rodziców, dziadków, teściów itp., używając przewagi fizycznej, gróźb, szantażu, w celu zranienia moralnie lub fizycznie.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody

Przeprowadzone zostało badanie na ogólnopolskiej, losowej, reprezentatywnej próbie Polaków w wieku 18 i więcej lat. Zrealizowano 3000 wywiadów. Założona na takim poziomie wielkość próby miała umożliwić wnioskowanie o sytuacji ofiar i sprawców, których liczba – w stosunku do ogółu badanej populacji – byłaby zbyt mała, w przypadku standardowej,

mniejszej próby 1000-osobowej. Badanie zostało zrealizowane za pośrednictwem wywiadów telefonicznych CATI.

Wyniki i wnioski z przeprowadzonego badania oraz wyniki obserwacji osób zawodowo zajmujących się problemami społeczności gminy Unistaw.

- w społeczeństwie panuje przekonanie, że ofiary przemocy akceptują swoją sytuację, co może wpływać na obojętność wobec przypadków przemocy w rodzinie obserwowanych w otoczeniu.

- często na ofiary zrzucana jest odpowiedzialność za doświadczaną przemoc – sądzi się, że sprawca zaprzestanie przemocy, gdy nie będzie prowokowany,

- uważa się, że strach przed poruszeniem pewnych problemów w rozmowie z mężem jest problemem żony.

- znaczna część rozmówców uważa za normalne że podczas kłótni w rodzinie są i wyzwiska oraz szarpanie i popychanie.

Powodem do niepokoju mogą być dopiero siniaki i rany na ciele ofiary, a więc przemoc kojarzy się przede wszystkim z przemocą fizyczną.

- niska jest świadomość tego, jak może przejawiać się przemoc ekonomiczna – wydzielanie pieniędzy i kontrolowanie wydatków współmałżonka uważa za przejaw gospodarności.

W gminie Unistaw w okresie od stycznia do czerwca 2018 roku w 5 przypadkach zostały wszczęte procedury Niebieska Karta w tym 4 karty złożone zostały przez funkcjonariuszy policji i 1 przez pracownika GOPS. Odbyły się 2 spotkania zespołu interdyscyplinarnego oraz 24 spotkania grup roboczych, udzielonych zostało 35 porady-konsultacje ofiarom przemocy oraz 28 sprawcom przemocy.

Od 1.01.2018 do 30.07.2018 na terenie Gminy Unistaw zatrzymano i dowieziono do wytrzeźwienia do Miejskiego Ośrodka Edukacji i Profilaktyki Uzależnień – dział Izba Wytrzeźwień w Toruniu 23 osoby.

2018	Powody zatrzymania	Ilość osób
1	Awantura domowa	11
2	Awantura w miejscu publicznym	3
3	Zagrożenie życia i zdrowia	-
4	Leżał w miejscu publicznym	9

ROZDZIAŁ IV

Używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną

Picie alkoholu przez młodzież

Ostatnie badania ESPAD wykazały, że spożywanie alkoholu jest najbardziej

rozpowszechnionym zachowaniem ryzykownym wśród nastolatków. Zdecydowana większość uczniów w wieku 15 i 17 lat należy do grona konsumentów alkoholu. Wzrasta liczba pijących alkohol dziewcząt i młodych kobiet.

Wzrasta przyzwolenie dorosłych na spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie, przy czym chłopcy są w tym względzie traktowani bardziej liberalnie niż dziewczęta.

Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze – koncentrację uwagi, powoduje podejmowanie zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy. Z używaniem alkoholu przez młodocianych wiąże się m. in. Obniżenie wieku inicjacji seksualnej, niechciane ciążę i ryzyko zarażenia wirusem HIV.

W przypadku nielegalnych substancji psychoaktywnych (narkotyki, „dopalacze”), większość badanej młodzieży nigdy nie sięgała po nie. Z kolei wśród tych młodych osób, które kiedykolwiek w życiu próbowały narkotyków, większość stanowią osoby eksperymentujące z marihuaną lub haszyszem. Na drugim miejscu rozpowszechnienia substancji nielegalnych jest amfetamina.

Ogólne wnioski z badania sugerują pewne sukcesy w ograniczaniu dostępności alkoholu dla nieletnich. Obserwuje się brak wzrostu rozpowszechnienia używania tzw. dopalaczy oraz zahamowanie niekorzystnych tendencji w zakresie używania przetworów konopi.

Rozdział V

Zasoby umożliwiające realizację programu

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Unistawiu – jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki i możliwości. Pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, przemocy w rodzinie, alkoholizmu czy narkomanii itd.

Punkt Informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin udziela porad i konsultacji osobom, które nie znajdują sposobów samodzielnego poradzenia sobie z problemem i nie mają wystarczającego wsparcia w swoim otoczeniu.

Punkt informacyjno-konsultacyjny zapewnia bezpłatne wsparcie specjalistów

- Psycholog
- Terapeuta
- Specjalista ds. alkoholowych

Punkt Terapii Rodzinnej oferuje bezpłatne konsultacje w zakresie : pomocy małżeństwom i parom przeżywającym trudności w związku, pomocy osobom doświadczającym problemy w

relacjach interdyscyplinarnych, pomocy osobom szukającym celu i sensu życia, wsparcia osób starszych i samotnych, wsparcia osób narażonych na długotrwały stres.

Pełnomocnik ds. alkoholowych, który wykonuje czynności specjalisty i podejmuje działania organizacyjne a także prowadzi rozmowy z osobami przychodzącymi do Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego podczas pełnionych dyżurów.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisławiu

Gminna komisja działa na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W skład jej wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Główne zadania GKRPA:

- Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- Podejmowanie czynności związanych z zastosowaniem obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec osoby uzależnionej od alkoholu
- Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych
- Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Placówki Oświatowe

Instytucje oświatowe podejmują działania , aby wprowadzić własny dostosowany do potrzeb program profilaktyczny. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna polega między innymi na

- Podejmowaniu działań wychowawczych i profilaktycznych z programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki
- Prowadzeniu edukacji prozdrowotnej i promocji zdrowia
- Organizacji zajęć psychoedukacyjnych w celu wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny , zapobieganiu zachowaniom dysfunkcyjnym uczniów oraz wspieraniu ich rozwoju

Posterunek Policji w Unisławiu

Jednym z podstawowych zadań jakie realizuje policja jest inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie zjawiskom kryminogennym, współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi. Policjanci z PP w Unisławiu prowadzą działania prewencyjne wobec młodzieży i osób dorosłych związane ze

spożywaniem alkoholu czy też eksperymentowaniem z innymi substancjami zmieniającymi świadomość. Funkcjonariusze policji we współpracy z tut. Ośrodkiem Pomocy Społecznej prowadzą monitoring w rodzinach, gdzie wdrożono procedurę „Niebieskiej Karty”.

Grupa Anonimowych Alkoholików „Nadzieja”- mityngi

Grupa ta działa od kwietnia 1998 roku w każdą środę. Celem wszystkich mityngów AA, jak stwierdza Preambuła, jest "dzielenie się nawzajem swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby rozwiązać swój problem i pomagać innym w wyzdrowieniu z alkoholizmu". W tym celu grupy AA mają zarówno mityngi otwarte jak i mityngi zamknięte. Zamknięte mityngi są tylko dla członków AA lub dla tych, którzy mają problem z alkoholem i mają "pragnienie zaprzestania picia".

Otwarte mityngi są dostępne dla każdego zainteresowanego programem zdrowienia z alkoholizmu .

Świetlica Środowiskowa

Świetlica funkcjonuje na bazie lokalowej Zespołu szkół w Unistawiu. Celem działalności świetlicy jest wspieranie rodzin w procesie przygotowania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowania właściwych postaw społecznych poprzez objęcie ich w czasie wolnym od zajęć szkolnych opieką oraz zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi. Świetlica funkcjonuje na bazie lokalowej Zespołu szkół w Unistawiu.

Gminna Biblioteka Publiczna

Biblioteka pełni funkcję ogólnodostępnej gminnej biblioteki publicznej, która ma za zadanie upowszechniać wiedzę i kulturę w społeczeństwie. W/w instytucja podejmuje również różnego rodzaju przedsięwzięcia skierowane do dzieci i młodzieży związane z promocją zdrowia (z profilaktyką).

Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Głównymi celami zespołu interdyscyplinarnego są:

- Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu ich problemów związanych z przemocą
- Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu
- Współdziałanie z innymi podmiotami
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach pomocy w środowisku lokalnym.

Gminny Ośrodek Kultury

Nadrzędnym celem działania Gminnego Ośrodka Kultury jest pozyskanie i przygotowanie środowiska lokalnego do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenie jej wartości. Ma w swojej ofercie szereg zajęć jako atrakcyjną formę spędzania czasu wolnego bez używania środków psychoaktywnych.

Stowarzyszenia z terenu Gminy Unisław

Dzięki współpracy ze stowarzyszeniami organizowane są różne przedsięwzięcia dla dzieci, młodzieży a także osób dorosłych mające na celu wskazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego z dala od wszelkiego rodzaju używek.

ROZDZIAŁ VI

Cele i zadania

Cel główny

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych

Cele szczegółowe:

1. Ograniczenie rozmiarów negatywnych następstw nadużywania alkoholu
2. Kształtowania postaw abstynenckich wśród mieszkańców gminy a w szczególności młodzieży
3. Zwiększenie świadomości lokalnej społeczności postrzegania problemów alkoholowych
4. Podniesienie wiedzy na temat konsekwencji nadużywania alkoholu u dzieci , młodzieży oraz dorosłych.
5. Promowanie postaw trzeźwościowych.
6. Podnoszenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie I			
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.			
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacji i koszt- konto85154	Realizacji i koszt- konto 85153

Kontynuacja działalności punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz ich rodzin. oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Pełnomocnik ds. alkoholowych	Cały rok 68.200,00	Cały rok 1.500,00

Zadanie II			
Współpraca z ośrodkami terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych.			
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt - konto 85154	Realizacji i koszt – konto 85153
Informowanie o instytucjach, organizacjach i ruchach samopomocowych działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	Pełnomocnik ds. alkoholowych	Cały rok	Cały rok

Zadanie III			
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, prawnej a także ochrony przed przemocą w rodzinie			
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt- konto 85154	Realizacji i koszt- konto 85153
Kontynuacja działalności świetlicy środowiskowej	Pełnomocnik ds. alkoholowych	W okresie roku szkolnego 36.000,00	
Zapewnienie posiłku dzieciom uczestniczącym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	W okresie roku	

w zajęciach świetlicy		szkolnego	
Finansowanie szkoleń i udziału w konferencji .	Pełnomocnik ds. alkoholowych	Cały rok 3.800,00	Cały rok 500,00
Udział członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych z ofiarami i sprawcami przemocy.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		

Zadanie IV			
Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.			
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacji i koszt - konto 85154	Realizacji i koszt- konto 85153
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży. działania promujące zdrowy tryb życia.	Stowarzyszenia, z terenu gminy Unisław, Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Unisław, Grupy AA	Cały rok 1.000,00	
Profilaktyka, działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych u osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych.	Pełnomocnik ds. alkoholowych	Cały rok 1.000,00	

Zadanie V			
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii , w szczególności dla dzieci i młodzieży.			
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt- konto 85154	Realizacji i koszt -konto 85153

Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik ds. alkoholowych		
Zorganizowanie wycieczki letniej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Pełnomocnik ds. alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej		

Zadanie VI			
Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Unisław.			
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt -konto 85154	Realizacji i koszt -konto 85153
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego oraz prowadzenie ewidencji osób uzależnionych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	
Kierowanie osób uzależnionych od alkoholu do biegłych psychologa i psychiatry oraz do Sądu Rejonowego.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok 1.000,00	
Wydawanie postanowień w sprawie zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	
Rozpatrywanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	

Przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych dotyczące oznaczeń o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazu sprzedaży osobom nieletnim i nietrzeźwym	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	
---	---	----------	--

Zadanie VII			
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii , w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym współuczestniczenie w organizowaniu działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicy środowiskowej			
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt -konto 85154	Realizacji i koszt -konto 85153
Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych ,mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.	Pełnomocnik ds. alkoholowych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cały rok	
Zorganizowanie wycieczki letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.	Pełnomocnik ds. alkoholowych	Czerwiec-lipiec 18.000,00	

ROZDZIAŁ VII

Źródła i zasady finansowania

1. Źródłem finansowania Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Unistaw na rok 2019

są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

1) art. 11. 1 „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art.4 1 ust.1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych”.

2) art.18. 2 ”Dochody z opłat za wydawane zezwolenia (...) wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów , o których mowa w art.10 ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, i nie mogą być przeznaczane na inne cele”.

2. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 mogą być ponadto inne dochody własne Gminy. Ponadto w miarę możliwości pozyskiwania, pokrycie wydatków związanych z realizacją programu mogą stanowić także środki pozabudżetowe, takie jak np. fundusze strukturalne, dotacje z fundacji, dotacje z budżetu państwa.

3. Planowane dochody na realizację Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wyniosą: **130.000 zł** (słownie: sto trzydzieści tysięcy złotych) – stanowią je środki wpływające z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na 2019 rok.

ROZDZIAŁ VIII

Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

Członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 85 zł za jedno posiedzenie w miesiącu. Wynagradzanie za udział w posiedzeniach komisji wypłacane będzie w oparciu o listę obecności osób biorących udział w posiedzeniu.

ROZDZIAŁ IX

Informacje uzupełniające

1. W miarę pozyskiwanych środków finansowych mogą być realizowane inne przedsięwzięcia profilaktyczne nie ujęte do realizacji w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

2. W uzasadnionych przypadkach Wójt może dokonać zmiany wydatków pomiędzy poszczególnymi punktami w Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

3. Nadzór nad realizacją Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii będzie prowadził Wójt poprzez specjalistę ds. alkoholowych.

ROZDZIAŁ X

Monitorowanie.

W okresie realizacji Programu prowadzony będzie monitoring Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Unistawiu. Na podstawie analizy realizowanego programu i sprawozdań, zostanie sporządzone zbiorcze sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Gminy w Unistawiu do dnia 31 marca 2019 roku.

Wskaźniki monitoringu:

1. Liczba osób objętych działaniami pomocowymi.
2. Liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi.